

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Regeling vaststelling primair energiegebruik voor waterschappen

Het hoofdpijnenverslag is een samenvatting van de ingediende reacties. De reacties zijn gesorteerd op (hoofd)thema's. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat reageert in dit verslag inhoudelijk.

Algemene informatie over de internetconsultatie

In het kort

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan de Regeling vaststelling primair energiegebruik voor waterschappen. Via een wetswijziging is voorgesteld dat waterschappen meer hernieuwbare energie mogen opwekken dan ze voor hun taken nodig hebben. Daarvoor geldt echter een begrenzing: er mag niet meer hernieuwbare energie worden opgewekt dan twee keer het primaire energiegebruik voor de watersysteemtaak en drie keer het primaire energiegebruik voor de zuiveringstaak. Deze regeling bepaalt hoe het primaire energiegebruik wordt berekend voor de verschillende energiedragers (elektriciteit, warmte en overige energiedragers).

Voor wie is dit belangrijk?

- Direct voor waterschappen.
- Indirect voor Provincies (toezichthouder voor deze regeling).

Wat is het doel?

- Het doel is om de waterschappen inzicht te geven hoe de hoeveelheid primaire energie voor verschillende energiedragers wordt bepaald op basis van een in de regeling opgenomen primaire energiefactor.
- Met deze regeling kunnen de waterschappen op eenduidige manier hun begrenzing voor het opwekken van hernieuwbare energie vaststellen. Dit geeft de waterschappen meer investeringszekerheid.

Reacties op hoofdpijnen

Indieners

Van 6 januari tot en met 3 februari 2025 kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal drie reacties ingediend, hiervan zijn er drie openbaar.

Indieners zijn:

- Particulieren (2 reacties);
- Bedrijfsleven en branche (1 reactie).

Algemeen beeld van de reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst van de reacties. Uit de reacties op de internetconsultatie blijkt dat er nog enkele vragen zijn over de regeling.

De belangrijkste opmerkingen betreffen de volgende hoofdthema's:

- de **begrenzing** aan het opwekken van hernieuwbare energie;
- de gekozen **primaire energiefactor**.

Reacties per thema

1. Begrenzing

Twee indieners vragen waarom er een begrenzing is aan de hoeveelheid hernieuwbare energie die waterschappen mogen opwekken.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Waterschappen zijn een functionele overheid met een wettelijk begrensde taak. Waterschappen mogen daarom alleen belasting heffen voor de aan hun opgedragen taken. Deze taken van de Waterschappen zijn opgenomen in artikel 1 van de Waterschapswet. De begrenzing zorgt ervoor dat Waterschappen binnen die taakuitoefening blijven en daarmee ook investeringszekerheid hebben. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar:

- de memorie van toelichting bij de wijzigingswet, kamerstukken II 2022/23, 36412, nr. 3, paragraaf 5,2 en p. 51, 52;
- het rapport van Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL), Rapportage onderzoek fiscaal-juridische advisering over energieproductie door waterschappen, 2018, bijlage bij Kamerstukken 2018/19, 35000 J, nr. 30, bijlage 2.

2. Primaire energiefactor

- a. Indiener vraagt om een onderbouwing van de gekozen primaire energiefactor;
- b. Indiener vraagt of er overleg geweest is met het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening over de implementatie van de herziening van de Richtlijn energieprestatie van gebouwen (ofwel de EPBD, Energy Performance of Buildings Directive).

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Bij het kiezen van een passende factor zijn een aantal uitgangspunten die zijn opgenomen in de strategische visie van de waterschappen 'Op weg naar klimaatneutraliteit' van belang. Het moet ten eerste gaan om een vaste factor en dus niet één die steeds verandert. Bovendien moeten gegevens over die factor tijdig beschikbaar zijn. Het gebruik van een aantal factoren valt daarom af, waaronder bijvoorbeeld de CBS-waarden. Die factor verandert jaarlijks en is bovendien pas een jaar later bekend. De gekozen primaire energiefactor uit de bouwregelgeving van 1,45 voldoet wel aan deze voorwaarden.

De gekozen factor uit de bouwregelgeving hangt ook samen met de wettelijke factoren die aangeven hoeveel extra hernieuwbare energie waterschappen mogen opwekken (twee keer het primair energiegebruik voor de watersysteemtaak en drie keer het primair energiegebruik voor de zuiveringstaak). Een wijziging van de primaire energiefactor in deze regeling leidt ook tot een wijziging van de wettelijke factoren. Die factoren in de wet zijn gekozen om waterschappen investeringszekerheid te bieden tot 2035. Het kiezen van een andere primaire energiefactor ligt dus niet voor de hand. Daarnaast is het aandeel elektriciteit bij zowel het verbruik als bij de opwekking van energie door de waterschappen hoog ten opzichte van het totale energieverbruik. Dit maakt dat de verhouding tussen eigen primair energieverbruik en de totale opwekking maar beperkt gevoelig is voor de waarde van de primaire energiefactor.

Voor de implementatie van de herziening van de Richtlijn energieprestatie van gebouwen is er tussen de Unie van Waterschappen en het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening contact.

Wijzigingen naar aanleiding van de consultatie

Naar aanleiding van de internetconsultatie wordt de toelichting bij de regeling aangepast. Dit gaat om de onderbouwing van de gekozen primaire energiefactor.

Vervolgproces

Na goedkeuring van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat treedt deze regeling gelijktijdig in werking met de wetswijziging, namelijk met ingang van 1 januari 2026.